

Dosarul nr. 2ra-554/20

Prima instanță - (Judecătoria Orhei, sediul Rezina) jud: I. Parii

Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud: M. Anton, V. Cotorobai, I. Țurcan

ÎNCHEIERE

25 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Elena Lunina,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă Elena Lunina
împotriva lui Ivan Grosu, intervenient accesoriu notarul Mihai Romanescu, cu
privire la declararea nulității certificatului de moștenitor testamentar, recunoașterea
dreptului de proprietate asupra bunului imobil și evacuarea forțată din bunul imobil,
împotriva deciziei din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 21 februarie 2017 Elena Lunina a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Ivan Grosu, solicitând declararea nulității certificatului de moștenitor
testamentar și recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor indicate în
acest certificate după ea.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că a crescut în gospodăria de colhoz,
unde a muncit și a îngrijit de rudele de vârstă înaintată și invalide.

În anii 1986-1991 conform contului nr.409 din cartea de gospodării locuia
Timofeev Anastasia, născută în 1900, fiicele ei Eugenia și Lidia (mama reclamantei).
Conform contului nr.410 unchiul ei a fost înscris în altă gospodărie muncitorească.
Prin înscrierile greșite în cărțile de gospodării, gospodăria a devenit proprietate a
unchiului.

În anul 1988 a decedat mama ei, iar bunica ei în anul 1991. Au rămas doi
membri ai gospodăriei înscriși în contul nr. 392 pe anii 1992-1996, inclusiv ea, care
sprijinea gospodăria și avea grijă de unchiul Timofeev Andrei, care era invalid.

În anul 1993 l-a înscris pe unchiul Timofeev Andrei în această gospodărie
pentru a avea grijă de el. Gospodăria lui muncitorească s-a păstrat până în anul 2003,
când acesta a vândut-o.

În anul 1995 mătușa Eugenia a dispărut fără veste. Greșeala de inventariere a
fost comisă în anii 2002-2006, când unchiul Andrei deja nu mai avea gospodărie, iar
mătușa Eugenia lipsea o perioadă îndelungată, primăria ilegal considerând-o

decedată, în lipsa unei hotărâri judecătorești. L-au găsit în gospodărie pe unchiul Andrei și după el a fost înscrisă gospodăria și terenul.

Ea nu a avut grijă ca să se înscrie în gospodărie, mai mult că în anul 2005 unchiul pe numele ei a întocmit testament. În anul 2007 unchiul Andrei a trecut cu traiul în alt sat la un nepot. Ea a prelungit să prelucraze terenul și se folosea de bunuri.

După decesul unchiului, la 11 septembrie 2010, a aflat despre testamentul pe numele pârâtului.

Consideră că conform art. 124 și 594 din Codul civil în redacția anului 1964, gospodăria dată este de colhoz și aparține membrilor ei cu drept comun în devălmășie

Astfel, nu urma a fi deschisă succesiunea după decesul mamei și a bunicii, deoarece au rămas ea și mătușa Eugenia ca membrii ai gospodăriei. Unchiul Timofeev Andrei nu a fost membru al gospodăriei, el fiind luat pentru îngrijire, nu a participat prin muncă și mijloace la ducerea gospodăriei.

Prin urmare, certificatul de succesiune eliberat de către notarul Romanescu Mihai lui Grosu Ivan nu se extinde asupra bunului gospodăriei în cauză, deoarece acestea nu au aparținut defunctului.

Consideră că gospodăria cu toate bunurile a rămas în proprietatea ei și a mătușii dispărută fără veste. Notarul neîntemeiat a eliberat lui Grosu Ivan și certificatului de moștenitor testamentar pe gospodărie.

În drept, acțiunea a fost întemeiată pe prevederile art. 591-594 din Codul civil în redacția anului 1964.

Prin încheierea din 23 octombrie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâtului Grosu Ivan, în proces a fost atras notarul public Mihai Romanescu.

Prin hotărârea din 12 decembrie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina și hotărârea suplimentară din 11 octombrie 2019, cererea de chemare în judecată depusă Elena Lunina împotriva lui Ivan Grosu, intervenient accesoriu notarul Mihai Romanescu, cu privire la declararea nulității certificatului de moștenitor testamentar, recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil și evacuarea forțată din bunul imobil, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

La 21 decembrie 2018 Elena Lunina a declarat apel împotriva hotărârii primai instanțe, solicitând casarea ei și emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Elena Lunina și s-a menținut hotărârea din 12 decembrie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina și hotărârea suplimentară din 11 octombrie 2019.

În motivarea soluției, instanța de apel a conchis că Elena Lunina nu a demonstrat temeinicia și legalitatea cerințelor de declarare a nulității certificatului de moștenitor testamentar eliberat pe numele lui Ivan Grosu și că acesta a fost eliberat de către notar cu respectarea cerințelor legale, în baza unui testament legal și se referă la bunurile care erau înregistrate cu drept de proprietate după Andrei Timofeev la ziua decesului acestuia.

Totodată, instanța de apel a menționat că la 21 ianuarie 2011, Elena Lunina s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Ivan Grosu, privind

declararea nulității testamentului nr. 1736 din 20 februarie 2007, iar prin hotărârea irevocabilă din 11 martie 2011 a Judecătorei Rezina, menținută prin decizia din 8 decembrie 2011 Curții de apel Chișinău, cererea de chemare în judecată a fost respinsă.

A remarcat că sunt declarative argumentele apelantei și respectiv întemeiată concluzia primei instanțe, referitor la capătul de cerere privind recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor gospodăriei și a terenului ce au aparținut lui Timofeev Andrei, or, nici în acest sens, reclamanta nu prezentat probe pertinente și concludente ce ar confirma faptul că aceasta a dobândit dreptul de proprietate asupra bunurilor enunțate.

Drept consecință, instanța de apel a considerat că sunt declarative și neîntemeiate și pretențiile Elenei Lunina referitor la evacuarea lui Ivan Grosu și a membrilor familiei sale din bunul imobil în litigiu.

La 21 ianuarie 2020, Elena Lunina a declarat recurs împotriva deciziei din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu restituirea cauzei la rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu soluția adoptată reiterând argumentele și circumstanțele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele de judecată inferioare.

Consideră că hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel urmează a fi casate de pe motivul că instanțele de judecată nu au elucidat obiectiv și multiaspectual totalitatea circumstanțelor importante întru soluționarea justă a litigiului.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Colegiul reține că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa participanților la proces la 13 ianuarie 2020 (vol. II, f.d. 228), iar cererea de recurs a fost depusă la 21 ianuarie 2020, în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 21 februarie 2020 în adresa intimaților a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Elena Lunina cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței la recurs. Însă, până la data examinării admisibilității recursului, intimații nu au depus referință, prin care să-și expună poziția cu privire la recursul declarat.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de

fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmerts împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de Elena Lunina nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Elena Lunina.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari